

Sjúka húsið

Standandi stríðið á landsjúkrahúsinum, har sjúkрасустрарnar eftir at vera trýstar í defensivn av DIOS frágreiðing ni fara í offensivn við at leggja arbeiðið niður, er í síðsta endan eitt maktstríð millum tvær fakligar fraktionir – læknar og sjúkрасустрар.

NICLAS JOHANNESSEN

I dag, týsdag, leggja sjúkрасустрарnar í Sjúkрасустрafelag Føroya allarhelst arbeiðið niður.

Hetta er seinasti leikur í druggum stríði á landsjúkrahúsinum. Eitt stríð, har ikki bara starvsfólk og leiðsla hava sín leiklut, men har eisini Tinganes og hin sokallaði óhefti serkunnleikin eru komn upp í part.

Sáttmálalabrot

Millum seinastu detaljurnar í stríðinum, sum í veruleikamun snýr seg um makt, er, at sjúkрасустрарnar í brævi til landsstýrið siga, at landsstýrið hevur brotið starvsáttmálan við sjúkрасустр-

arnar. Svárið frá landsstýrinum var eitt beinleíðis kontrastlop, har lagnadóur starfsefti, at tað eru sjúkрасустрарnar, sum brota sáttmálan, um tær ikki vilja luttaka í bygnaðarbroytingini á landsjúkrahúsinum.

Frágreiðing hjálpti ikki

Orsøkin til, at sjúkрасустрарnar ikki vilja luttaka í bygnaðarbroytingunum er, at terra fremsta krav um at fæa ein sjúkрасустрastýrasta settan á jøvnum fót við ein læknastýrasta, varri ikki gingið á móti av hvørki ráðgevingarfrýttakuni DIOS ella landsstýrið um. Í so máti stunda sjúkрасустрarnar rættihga einsamallir Tær settu sitt ált á eina kanning, sum henda danska ráðgevingarfrýttakuni DIOS skuldi gera. Men ákk. DIOS forkastaði tankan um ein sjúkрасустрastýrasta í terra tilnefni. Og landsstýrið valdi at fylgja tilnefningini í hosi kanning, sum kostaði skattgaldaranum uti við eina halvna millión krónur.

Bygnaðarbroyting lykilaðrið

Bygnaðarbroyting var annars lykilaðrið, sum

skuldi bjarga landsjúkrahúsinum undan totalum rúðuleika, aftan á at kreppa síðst í 80'unum kræpi Føroyar og harvið eisini eitt sjúkrahúsværk, sum farna 15 ári hevði staðið fremst í røðini, tá almenna veitingar ókstust við hundratalds millionum til almenna sektorin.

Men hetta fekk ein enda í 1989.

Í 1990 var greitt, at 14% skuldu sparast innan sjúkrahúsværkið.

Seinastu seks ári niður í ganga upp, samstundis sum 20% av veitingunum eru spardar burtur. Sjúkrahústjórin hevur fingið mangt toygði í sambandi við sparingarnar, ið elvdu til slíkan trega, at prátað bleiv einalítt um, at geva starvsfólkunum á landsjúkrahúsinum kreppuhjálp.

Sálarligur terror

Nú nokkur ár aftan á er hitt gamla orðtakið aftur viðkomandi. Tá krubban er tom bitast hestarnir.

Sálarligur terror, figgindamyndir, sínámillum aggresionir og chikana gørdast samært DIOS frágreiðingina, gerandis kostur á landsjúkrahúsinum. Og fraktionarnar, sum spankaðu hvønn annan

an andaliga, vóru fyrst og fremst læknarnir moti deildarsjúkрасустрum.

Orðum var samhugin hjá DIOS – stóru við sjúkрасустрunum. –Konskvensen er, at sygeplejerskerne oplever driftslederens stil som arrogant, autoritær, aggressiv og uforsømlig, skrivaði DIOS í sambandi við, at leiri læknar uppfata sjúkрасустрarnar sum ikki annað onp hjálparfólk.

Í tilræðingini frá DIOS var samhugin við ikki lika troyttaleysur. Kravið um at fæa sjúkрасустрastýrasta settan á líka fót við læknastýrasta vann ikki frama.

Strukturalistar

DIOS var strukturalistiskt í sinum tilnefni til eina loysn. Ut frá niðurstøðuni kundi staðfestast, at DIOS, ta til stýkkis kom, gav sálalygnaðinum skyldina fyrri oskilð á landsjúkrahúsinum.

Onki høvd rullaði. Og so gav DIOS í síðsta endan læknunum viðhaldi, at tær aftaná sjé ára lesna og sum oftast viðri utbygving innan frýsinging hjart hesum, hava rætt til ein læknastrýrasta.

Samstundis mugu sjúkрасустрarnar ásanna, at terra fyra ár á skulabonki gevur ikki rætt til sjúkрасустрastýrasta. Men tað vilja tær so ikki finna seg í. Av somu orsøk færa sjúkрасустрarnar eftir oljum at dema ikki til arbeiðis í dag.

sum sjúkрасустрafelagið hevur biðið um.

Eisini stýringi

KrF heitir somuleiðis á landsstýringin um beinmættan at velja stýringi fyrri tey sjúkrahúsin soleiðis, at ongin ivi skal fæa loyvi at stinga seg upp um, at øll tær sjúkrahúsinum verða vörðveitt sum væl virkandi endir, skrivur Kristiligi Fólkalokkurin í brævinum til Axel Nolsøe.

ohugsandi at arbeiði við bygnaðarbroytingum uttan at taka henda part-in við.

Av somu orsøk heitir KrF á Axel Nolsøe og landsstýrið og biður tær seta tann ræktarstýrasta fyrri sjúkrahúsværkið.

Tey trúðu ikki, at olja úr jørðin kundi brenna

Tá føroyingar frættu, at teir úti í londum nýttu olju upp úr jørðini sum brenni, vildi eingin trúgva tí. Gamal nolsøyingur, ið lisið hevði hetta í enskum bløðum, helt at ikki mundi vera leingi til henda olja kom til Føroya. Í 1963 kom vágvingurin Hans Pauli Magnussen við fyrstu steinoljuni. Og nú 133 ár seinni bora teir í Ónavik eftir hesum -svarta gulli-

POL A KLETTI

Í sambandi við, at tað sunnudagin 22. september voru lóin 125 ár síðan Sverre Patursson í Kirkjubø varð borin í heim, læt Landsbokasavnin upp eina framsýning við handritum og øðrum frá hansara hond.

A framsýningin, sum er opin hvønn dag meðan Landsbokasavnin er opið, fram til 15. november, eru handrit til røður, søgur, dagbøkur, uppskriftabøkur o.a. Eisini er at sigga tað, sum Sverre Patursson gav út á prenti.

Tá eru eftirkomarar Sverra Paturssonar, ið hava latið Landsbokasavninum í vörðveitslu eina stóra nøgd av tí, ið lá eftir hann av skrivrligum tilfari. Sunnudagin, tá framsýningin varð latin upp, helt Jóhan Hendrik W. Paulsen, professor, eina røðu til minnis um Sverra Patursson.

Hesum vildi eingin trúgva

– Nú hevdu teir í øðrum londum funnið eina olju í jørðini, ið kundi brenna. – Og tað skulu til sigga, – segði hann (Hans Hansen á Tvøroyri, slektarður úr Nolsøi), – tað verður ikki leingi aðrenn henda oljan eisini kemur til Føroyar. Men tað vildi hinar illa til at trúgva.

Hetta er eitt brot úr einum handriti Sverra Paturssonar við frásøgum, ið er millum alt tað forvittisliga tilfari á framsýning Landsbokasavnsins Sverre Paturssonar hevur fest frásøguna á blaði 1. september 1921. Frásøguna hevur Sverre Patursson frá Jóni Jacob Magnussen, Krosslið, Vági. Og nú ið so nógv verður talið um oljvinnu og borarð verður í Ónavik í Lopra, kann verki stuttligt nú 75 ár aftaná at triva í hesa frásøgn.

Síma fyrstu steinoljuna, ið kom til Suðuroyar – trúligt hin fyrsta, ið kom til Føroyar – ferdi Hans Pauli Magnussen við Kráir í Vági til Vágs. Hans Pauli hevði ferðast nógv uti sum sjómáður, og tá hann var vorðin skiparalærdur, bað Gamli Mortensen hann at færa sær eitt skip til Føroyar, sum Mortensen hevði keypt í Danmark. Hetta var eitt lítið seglskip. Teir mottu slíkum hørdum og langvarugum óvæðri, tá teir komu undir Føroyar, at Hans Pauli, sum ikki var meira enn sjálvur tríð umferð, fekk mein av ferðini.

Triggur voru steinoljuhekkurnar, ið hann ferði við sær, og eina litla lampa hevði hann eisini. Tað var ikki uttan sunnudagar, at lampa varð tendarð eina løtu, og sjálvur goymdi hann steinoljuna undir lasi.

Tá var nú ár 1863, at Hans Pauli kom til Vágs við hesum skipinum hjá

Føroyingar vildu ikki trúgva, at tað kundi bera til at nýta olju upp úr jørðini sum brenni. Í 1863 kom Hans Pauli við Kráir í Vági við fyrstu steinoljuni. Og hvat hevdu teir gomlu nú hildið ið menn eru farnir at bora eftir hesum -svarta gulli- í Ónavik í Lopra? Mynd: Jens Kr. Vang

Magnussen við Kráir í Vági til Vágs. Hans Pauli hevði ferðast nógv uti sum sjómáður, og tá hann var vorðin skiparalærdur, bað Gamli Mortensen hann at færa sær eitt skip til Føroyar, sum Mortensen hevði keypt í Danmark. Hetta var eitt lítið seglskip. Teir mottu slíkum hørdum og langvarugum óvæðri, tá teir komu undir Føroyar, at Hans Pauli, sum ikki var meira enn sjálvur tríð umferð, fekk mein av ferðini.

Triggur voru steinoljuhekkurnar, ið hann ferði við sær, og eina litla lampa hevði hann eisini. Tað var ikki uttan sunnudagar, at lampa varð tendarð eina løtu, og sjálvur goymdi hann steinoljuna undir lasi.

Tá var nú ár 1863, at Hans Pauli kom til Vágs við hesum skipinum hjá

Mortensen. (Gamli Peter Dahl, Krosslið, sum vald minst, ta ið Hans Pauli kom við steinoljuni, sigur, at hann ta einki hevði høyrð um, at nokur annar í Føroyum hevði steinolu.)

Hans Hansen á Tvøroyri, nú um 70 ár, slektarður úr Nolsøi, sigur seg minnst frá tí, hann var smádringur, at ein gamal Nolsøyingur, sum nógv hevði sigið uti í verðini, var komin heim aftur við alla Hverja ferð, skip var á Havnarvág utanfrá, bað hann Nolsøyingar, tá teir fóru til Havnar, at royna at fæa sær fatur á engilsk blað. Ein dagin, hann lesur engilsk blað, sum teir hevdu skaffað honum, fortelur hann teimum, at nú hevdu teir í øðrum londum funnið eina olju í jørðini, ið kundi brenna. – Og tað skulu til sigga, segði hann, tað verði-

ur ikki leingi aðrenn henda oljan eisini kemur til Føroya. Men tað vildi hinar illa trúgva. –

Í 1863 kom Hans Pauli við Kráir í Vági við fyrstu steinoljuni. Og hvat hevdu teir gomlu nú hildið ið teir eru farnir at bora eftir hesum -svarta gulli- í Ónavik í Lopra?

Frásøgnin er ein av mongu gyltu perlunum, ið eru eftir mentamannin Sverra í Kirkjubø.

Sverre Patursson. – Millum tey forvittisligu skjólini, ið eftir hann eru, og sum í hesum dagum verða sýnd fram á Landsbokasavninum, er eitt við eini frásøgn um fyrstu steinoljuna í Føroyum. Frásøgnin er ein av mongu gyltu perlunum, ið eru eftir Sverra

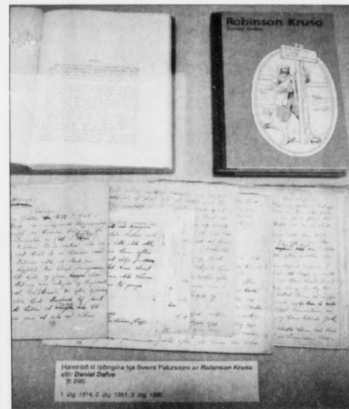
Niels Pauli Danielsen og hansara flokksfelagar í KrF blanda seg nú upp í stríðið um bygnaðin á landsjúkrahúsinum

KrF stuðlar sjúkрасустрum

Kristiligi Fólkalokkurin hevur sent Axel Nolsøe, landsstýrismanni við heilsumálum skriv, har flokkurin krevur, at sjúkrahústjóri verður settur, soleiðis at bygnaðarbroytingarnar kunnu halda fram.

NICLAS JOHANNESSEN

KrF sigur í brævinum til landsstýrismannin, at sjúkrahúsværkin er so tvýandi partur av heilsumverkinum, og sjúkrahúsværkingum, at tað er

A framsýningin, sum er opin hvønn dag meðan Landsbokasavnin er opið, fram til 15. november, eru handrit til røður, søgur, dagbøkur, uppskriftabøkur o.a. Eisini er at sigga tað, sum Sverre Patursson gav út á prenti. Mynd: Jens Kr. Vang